

Bizim Türkümüz Yapıcıların Türküsüdür

Dünya çapında gelişen karşı-devrimin, komünist hareketin değerlerine Türkiye’de de yoğun saldırdığı bir ortamda Bilen yoldaşı saygıyla anıyoruz

Burjuvazi, boy boy inanç tüccarını, “uzman” kesilen bazı aydınları araç ederek geleneğimize tarihimize saldırırken, ortalama insanın kafasını şartlandırmaya, komünist partisini gözden düşürmeye, böylece işçi sınıfının aydınlık geleceğini, sosyalizme açılacak devrimi ertelemeye çabılıyor. Bu nedenle, İ.Bilen’e saldırmak, komünizme saldırmakla eşanlamlıdır. İ. Bilen yoldaş, doğrusu yanlışıyla komünist hareketimizin değeridir. Ona saldırılara karşı durmak da bizim görevimizdir.

Partimizin 7. Genel Sekreteri olan İsmail Bilen (Marat) yoldaşı, doğumunun 88. yıldönümünde, dünya çapında gelişen karşı-devrimin komünist hareketin değerlerine Türkiye’de de yoğun saldırdığı bir ortamda saygıyla anıyoruz.

Bilen yoldaşın yaşamı (18 Ekim 1902-18 Kasım 1983), 1922 yılında Haliç Tersanesi fabrika komitesince partiye alınışından 1983 yılında ölümüne dek renkli, çelişkili ve çetin mücadelelerle dolu geçti. O, iyisi kötüsüyle, doğrusu yanlışıyla Türkiye komünist hareketinin önde gelen simalarından oldu. Ölümünden 7 yıl geçmiş olmasına karşın, dizi dizi yazı ve kitapta İ.Bilen adının sık sık öne çıkması da bunu doğruluyor.

Ancak son sıralarda gazete tefrikası, kitap, röportaj olarak yayınlanan “anıların”, “değerlendirme” yazılarının hemen hemen hiçbirinde, Bilen yoldaşı, içinde yaşadığı koşullarla birlikte ele alan, onun görüş ve tutumlarını objektif değerlendiren bir yaklaşıma rastlanmıyor. Belli ki dürüst bir eleştiri değil, tersine, İ.Bilen’i en düzeysiz saldırıların, kişiyi karalama kampanyalarının boy hedefi yapmak isteniyor.

İ.Bilen ve TKP düşmanlığı devrim düşmanlığının ta kendisidir

1973 Atılımı’ndan hatta 1951’lerden bu yana, TKP çalışmalarının kenarında köşesinde bile yer almamış kişilerin, İ.Bilen’i hiç tanımamış olduğunu övünerek söyleyen Vedat Türkali gibi edebiyatçıların, İhmalyan gibilerinin - ortak özelliği Bilen yoldaşa (ve TKP’ye) küfürname olan - “anıları”, moda oldu.

İ.Bilen’i - yapılışından çok kısa bir süre sonra öldüğü - kongre adını verdikleri toplantıda görevden alan (sonra da TKP’den defolup giderek TBKP’yi kuran) likidatörler de, TKP tarihindeki çeşitli “hataların” faturasını şimdi İ. Bilen’e çıkartan “değerlendirme”ler yazıyorlar. *Hedef* gibi, TKP’yle hiçbir ilişkisi olmamış guruplar, TKP tarihi üzerine döküyorlar. Düşmanlık yapan yapana, kinini kusan kusana! Karşı-devrimin dünya çapında gelişmesiyle kimilerine gün doğmuş görünüyor.

Son yıllarda Bilen yoldaşa, onun üzerinden de TKP’ye böyle yoğun saldırıda bulunulması tesadüf olabilir mi? Bu çabaların, partinin Leninci güçlerinin 5.Kongre’yi topladığı 1985’den bu yana artış göstermesi, yine aynı tarihlerde SBKP yönetimine egemen olan karşı-devrimci Gorbaçov çizgisinin olgunlaşmasına, kaderi burjuvaziyle ortak olan TBKP’nin 1987 de peydahlanmasına, dünya çapında gelişen karşı-devrimin sosyalizme, komünist hareketin değerlerine karşı şiddetli bir saldırıya geçmesine paralel olarak yoğunlaşması, doğrusu çok garip(!) bir “tesadüf”tür.

Bugün öyle bir dönemdeyiz ki, sosyalist sistem çökmüş, uluslararası komünist hareket çözülmüştür. Sovyetler’de Stalin’den Lenin’e uzanan saldırı kampanyası gemi azıya almış, Çavuşesku öldürülmüş, Bulgaristan’da Dimitrof’un naaşı bir gece gizlice ortadan kaldırılmış, partiler “komünist” adından kurtulmak için olmadık soytarılıklara girişir olmuştur. Honecker’e yönelik komplolar hala sürerken, Küba KP’nin lideri Kastro’yu gözden düşürmek amacıyla yoğun bir kampanya yürütülüyor.

Merkez Komitemizin de saptadığı üzere, “şimdiden çok açıktır ki, ideolojik saldırı aşırı yoğunlaşmıştır ve daha da yoğunlaşacaktır.” (“TKP MK Durum Değerlendirmesi”, Şubat 1990)

İşte, Türkiye’de de, bir yandan İ.Bilen’e, onun kişiliğinde TKP’ye kara çalınmaya çabalanması, bir yandan da yeni sosyal demokrat Yağcı’ların TBKP’sinin “meşhur” edilmeye çalışılması, özünde, devrim ve komünizm düşüncesine yapılan bu genel saldırının parçalarıdır.

Burjuvazi, boy boy inanç tüccarını, “uzman” kesilen bazı aydınları araç ederek geleneğimize tarihimize saldırırken, ortalama insanın kafasını şartlandırmaya, komünist partisini gözden düşürmeye, böylece işçi sınıfının aydınlık geleceğini, sosyalizme açılacak devrimi ertelemeye çab alıyor. Bu nedenle, İ.Bilen’e saldırmak, komünizme saldırmakla eşanlamlıdır.

İ. Bilen yoldaş, doğrusu yanlışıyla komünist hareketimizin değeridir. Ona saldırılara karşı durmak da bizim görevimizdir.

Türkiye’nin en eski partisi olan TKP’de, Mustafa Suphi yoldaşın genel sekreter seçildiği 1. Kongre’den şimdiki genel sekreterimiz Veli Dursun’un seçildiği 5. Kongre’ye dek geçen süre içinde, doğru-yanlış tutum alan, oportünizme batan, enerjisini iç çekişmelerde tüketen, önemli devrimci atılımlara girişen, vb. liderler oldu. Tüm eksiklik ve yanlışlıklarıyla, doğrularıyla bu

liderler, bizim tarihimiz, Türkiye işçi sınıfının *komünist geleneğinin* parçası oldular. İ.Bilen yoldaş, bu geleneğin bugüne uzanan son ve en önemli halkasıydı.

Biz partimizin geleneğini her zaman gözbebeğimiz gibi koruduk. Bunu yaparken, yanlışları gizleme gibi bir tutumumuz hiçbir zaman olmadı. Tersine, yanlışları en ağır biçimde eleştirdik, doğrulan öne çıkartmaya çalıştık. Ama bunu, parti moralini ayaklar altına almadan, eleştirinin *komünist konumdan* yapılmasına özen göstererek yaptık. “Gelenek ve gelecek bizimledir” sözünü bilincimizden eksik etmedik.

Partinin 1970’lerin sonunda karşılaştığı dönemeçte Leninci-menşevik ayrışması ortaya çıktığında, yanlış tutumu ve alet olduğu haksızlıklar nedeniyle İ.Bilen yoldaşa, bizden önce hiç kimsenin cesaret etmediği ağır eleştirileri yöneltirken bile, kişiliğe saldırı değil, görüş ve tutumları Marksizmin kantarına vurarak eleştirme yolunu izledik.

O gün parti dışına düşmemiş olmamızın, bugün de Türkiye Komünist Partisi oluşumuzun sırrı burada, geleneğe ve geleceğe sıkı sıkıya sarılmış olmamızdadır.

1974 yılından bu yana çıkan *İşçinin Sesi* yayınlarında bu tutumun yüzlerce örneği vardır.

Bilen yoldaş komünistti, komünistçe değerlendirilmeli

Bilen yoldaş “komünistti, ama duruma göre değişik ölçülerde oportünist taktikler izleyen, dolayısıyla ciddi eksiklikler taşıyan bir komünistti. Bunun da bazı nesnel temelleri vardı.” (*İşçinin Sesi*, Sayı 247, 5 Aralık 1983) Türkiye işçi sınıfının uzun yıllar toplumda ağırlık taşımamış olmasının, partinin yığın bağlarının zayıflığının, enerjisini içe döndüren parti kadrolarının yıllar boyu birbirini yemesinin, kendisinin uzun yıllar sosyalist ülkelerde kalmış olmasının, Sovyet oportünizminin tutsağı olmasının, Bilen yoldaşın yanlışlarında önemli payı vardı.

Bilen yoldaş, TKP’nin, 1960 sonrasının hareketli ortamına geç de olsa ayak uydurmaya çalışmış bir lideriydi. Yakup Demir yoldaşın başlattığı partiyi yeniden canlandırma atılımını en önde yürüterek ve partinin güçlendirilmesi görevini başa alarak sürdüren, 1973’de partinin ayağa kalkmasında, yığın bağlarının güçlendirilmesinde ana etkenlerden biri, Bilen yoldaştı. O zaman, gazeteyi örgütlenmenin temeli olarak gören, savaşıarak örgütlenme düşüncesini öne çıkartan oydu.

Sosyalist ülkelerin partilerinde kök salmış olan oportünizmi bazı genç partililere yüzünü ekşiterek anlatan, onlarda SBKP’nin eleştirilemeyeceği düşüncesini yıkan, çeşitli toplantılarda bu partilerin temsilcilerine Marksist konumdan yanıt yetiştiren oydu.

1976’da düzenlenen Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı’nda, proletarya enternasyonalizmi deyiminin ortak metinden çıkarılmasını eleştiren, partinin 1977 Konferansı’nda “TİP’le birlik”ten söz eden SBKP yöneticisi Zagladin’i haşlayan, Bilen yoldaş olmuştu.

Bilen yoldaş, partimizin iki kuşağını birbirine bağlayan köprüydü. Partimizin bugünkü liderliği, onun doğru, devrimci görüşlerinden, keskin siyasal sezisinden, derin siyasal deneyimlerinden çok şey öğrendi. O günlerin coşkusu ve idealizasyonu içinde, 1977 yılında *İşçinin Sesi* dizisinde bir de broşür yayınladı.

Bazı küçük burjuva yarım aydınlar, bugün İ. Bilen’e saldırırken bizim tutumuzu da akıllarınca “sergiliyor”(!) ve bu broşürü örnek veriyorlar. Bu konuda birkaç şey söylemek gerekiyor.

Bilen Yoldaş Çok Yaşa başlıklı broşürün “Giriş” bölümünde yer alan şu pasajlar, bizim o gün Bilen yoldaştan neleri öğrenmeye çalıştığımız konusunda yeterince açıklayıcı, partimizin bugünkü kuşakları için de oldukça öğretici olacaktır:

“(Bilen yoldaşın 1977 Konferansı’nda yaptığı-İ.S.) Kapanış konuşması baştan sona önemlidir... Ama konuşmanın belkemiği örgüt sorunudur. Bu soruna ilişkin en önemli noktaları ise şöyle sıralayabiliriz:

“1. Leninci parti, komünizm savaşına baş koymuş devrimciler ister. ‘İdealimiz büyüktür. Komünizm uğrunda ölürüz deriz ... Böylesi büyük bir savaştır biz komünistlerin savaşı.’

“2. Bu savaşta herşeyin başı güçlü bir parti örgütüdür. Öteki tüm sorunların anahtarı budur. Bunun da çekirdeği fabrika örgütüdür. TKP’nin en başta ağır endüstri işçileri arasında örgütlenmesidir. Taban örgütleridir, komitelerdir.

“3. Taban örgütleri güncel savaş içinde olmalıdır. Parti çalışmasında savaştan kopuk boş gevezeliğe yer yoktur. Parti’nin politikasını somut uygulamak, yığınlara iletmek. Parti’yi yığınlara duyurmak.

“4. Provokasyon olur diye eylemsizliğe, pasifizme düşmemek, yığınlardan kopmamak, ürkek değil, atılgımlı, dalıcı çalışmak.

“5. ‘Gizlilik başını kuma sokmak değil, savaşabilmek biçimidir. Disiplin bizim anamız, babamız, utkumuzun anahtarıdır.’ Disipline uyulduğu sürece, gizli çalışma, Parti’yi yığınlara duyurmakla çelişmez.

“6. Legal ve illegal çalışmayı uyumlaştırmak. ‘60 yılından sonra TİP çıktı. Bazı kimseler legale alıştı. Bu kimilerini pasifliğe, körlüğe götürdü. İşin illegal yanı ağır. Legal olanağı elbette kullanmak gerek.’

“7. ‘Burjuvazi, gericilik bize değil özgürlük, nefes su bile vermez.’ TKP’nin legalist gözbağları yoktur. Özgürlüğünü bileğinin gücüyle, savaşarak kazanacaktır. Bu da, öteki tüm sorunlar gibi, güçlü, disiplinli, savaşkan bir Parti örgütüne bağlıdır.

“8. ‘Profilo!... Çok önemli bir olay... Oraya barikata çıkacağız. Barikata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Razi olmayacağız işçileri, gençleri sokaklarda, alanlarda vursunlar. Savaşacağız. O da fabrikada olur. ‘Fabrikalar kalemizdir’ belgisinden ayrılmayacağız.’ “ (Bilen Yoldaş Çok Yaşa, İşçinin Sesi Dizisi 4, Londra 1977, s.7-8)

Son 15 yılın, yanında birçok acılı deneyimi de getiren gelişmeleri, Bilen yoldaşın bu benimsediğimiz görüşlerinin doğruluğunun *kanıtı* oldu. Demek ki biz, 1977’de, çiçeği burnunda bir yerel örgütken bile, parti konusuna, sınıf mücadelesine doğru yanaşmış, İ.Bilen’den doğru olanı öğrenmişiz. Biz onu bu yönleriyle sevmişiz.

Yanlışımız ise, Bilen yoldaşı, *yalnızca* devrimci görüşleriyle ele alıp idealize ederek “Bilen yoldaş çok yaşa” sloganını öne sürmemizdi. Devrimci durumun partiye dayattığı yol ayrımında Leninci-menşevik ayrışması patlak verince, onun kendi savunduğu görüşlerin ardında durmaması bunu gösterince, yanlışımızı anladık. Bilen yoldaşı, ondan öğrendiklerimiz ve Marksizm-Leninizme bağlılığımız öyle gerektirdiği için, partinin ve sınıfın önünde, açıkça, *komünistçe* eleştirdik.

Onu çürüten, sosyalist ülkelerde kök salmış oportünizm oldu

Ama, Bilen yoldaşa en ağır eleştirileri yönelttiğimiz zaman bile, onun tutumunu, içinde bulunduğu ortamdaki soyutlayarak ele almadık.

Bilen yoldaşın, ona buna ajan deme yanlışlıkları, oportünist yönleri her zaman vardı. Biz bunları hep eleştirdik. Ancak onun bu yanlışları, SSCB’deki ezici baskıdan ayrı düşünülemez. Yıllarca sosyalist ülkelerde, oportünizme iyice batmış partilerin ortasında yaşamanın sonucunda dejenere olmaması için, büyük bir ideolojik yetişkinlik, derin bir kavrayış, deha gerekiyordu. Bu da onda yoktu. Ya rest çekerek ayrılacak, ya da bu ülkelerde yaşayabilmek için, “ayak uyduracaktı.”

İ Bilen ve Yakup Demir yoldaşlar 1962'de SBKP Kongresinde

Birinci seçeneği, Batı'ya geçmeyi düşünmedi değil. Geçmek istedi. Bugün TKP'nin liderliğini yapan, o zaman İngiltere örgütünün yönetiminde olan yoldaşlar, kendisine pasaport hazırladılar.

Bilen yoldaş, Mehmet Çorbacı adına hazırlanan pasaportu kullanarak birkaç kez Batı'ya geçtiyse de, mücadeleyi bu tarafta sürdürmeye, belki yaşı nedeniyle, belki de bilmediğimiz başka nedenlerden ötürü, cesaret edemedi. "Ayak uydurmak" yolunu seçti. Ama ölene kadar yanından eksik etmediği pasaport bizim hazırladığımız pasaport oldu.

Bilen yoldaş "ayak uydurdu" ama, kendi başına kaldığında, devrimci özü ortaya çıkıyordu. "Bazı yoldaşlarıyla yaptığı başbaşa yaptığı görüşmelerde Merkez Komite'deki sağ eğilime dikkat çekmesi, sağ eğilimin etkisiz kılınması gereğinden söz etmesi, partinin devrimci bir politika izlemesinin, ülkenin içinde bulunduğu somut koşullara uygun örgütlenmesinin zorunluluğunu vurgulaması" (*İşçinin Sesi*, Sayı 363, 17 Ekim 1988) bunun anlatımıydı. Bizzat 1973 Atılımı, 1977'de "savaşacağız" diye haykırması bunun anlatımıydı.

Ama, TKP'nin iç işleyişine karışmak ne söz, her bir TKP bildirisinin her cümlesini bile kendisi belirleyen SBKP, bu devrimci özün girişimlerini boğmakta gecikmedi. Parti yönetiminden sağı temizleyeceğini söylediği MK toplantısı öncesinde Sovyet elçiliğinden çağrıldı. Gecikmesi nedeniyle geç başlayan bu tarihsel MK toplantısında 180 derece dönüş yapıldı ve "parti çoğunluğunun iradesi, bunu temsil eden 1978 MK Plenumu kararları ayaklar altına alınarak, ani bir tutum değişikliğiyle Veli Dursun yoldaşımıza saldırıya geçildi." (C. Çakmak, *İşçinin Sesi*, Sayı 382, 16 Ekim 1989)

Veli Dursun yoldaşın, bu toplantıda, sudan gerekçelerle MK'dan çıkartılmasının sırrı, buydu. Toplantı Doğu'da yapılmıştı. Bilen yoldaş, SBKP yönetiminin boğucu basıncına dayanamamış, partinin devrimci kadrolarına, devrime yüz çevirmek zorunda bırakılmıştı.

Bizim doğrularıyla kendimize örnek aldığımız Bilen yoldaş, sonunda bütünüyle oportünizmin dayatmasına esir öldü.

Bundan sonrası hızla gelişti. Parti içinde hızlı bir ayrışma süreci yaşandı. Marksist-Leninist görüşleri savunan ve devrimi hedefleyen, devrimci durumun gereklerini yerine getirecek savaştan bir parti görüşünü savunan partili devrimcilerle, ardını SBKP'nin müdahalesine dayayan, Bilen yoldaşı da "hizaya sokan"(!) sağ, menşevik klik arasında kıyasıya bir kavga başladı.

Menşeviklerin aldıkları hiçbir destek, hiçbir "örgütsel"(!) önlem, kendi kaçınılmaz sonlarını önleyemedi. Esir aldıkları "Bilen yoldaş, 18 Kasım 1983'de ırmağın öte yakasında, oportünistlerin ördükleri örümcek ağlarının arasında, kuyusu kazılarak, onursuzluğa mahkum edilerek 'öldü'..." (*İşçinin Sesi*, Sayı 339, 14 Ekim 1987) Kendileri ise, TKP Lenincilerinin Marksizm-Leninizmden kaynaklanan ideolojik gücünün ve TKP'nin geleceğine besledikleri güçlü inancın altında ezilerek, her gün öldüler. Sonunda çareyi TKP'yi terketmede, kendi reformist-likidatör amaçlarına daha uygun olan TBKP'yi kurmada buldular.

Şimdi, İ.Bilen döneminde yapılan çeşitli olumlu girişimleri bile "hata" olarak gören değerlendirmeleri(!), geçmişteki inançsızlıklarının, partiye ikiyüzlü, sahtekar yaklaşımlarının aynası oluyor.

TKP'nin Sovyetler'de havası alınmış kasalarda saklanan belgelerini onun meşru yönetimine teslim etmeye hiç de niyetli olmayanların, tozlu raflarda küflenmiş doğruluğu kendinden menkul kimi "anıları"(!) ve "belgeleri"(!), şimdi Türkiye'de "tarihsel bilgiler içeriyor" sahtekarlığıyla yayınlaması da öğreticidir. TKP'nin içişlerine en utanmazca müdahalelerde bulunan ve Bilen yoldaşı onursuzca ölmeye zorlayanların, TBKP soysuzluğunu tezgahlayanların, kendi onursuzluklarını ne denli benimsemiş, bu tutumu sürdürmede ne denli ısrarlı olduklarını anlatıyor.

TKP'nin devrim ve komünizm kavgasına müdahale, şimdi karşı-devrimci Gorbaçov çizgisi altında, ama hainliğinden hiçbir şey yitirmeden sürdürülüyor.

Bizim türkümüz yapıcıların türküsüdür

Şimdi Bilen yoldaşa (ve TKP'ye) saldıranlar, ona 1973 'te partiyi ayağa kaldırdığı, genç kuşak komünistlere devrim ve komünizm fikrini aşladığı için kızıyorlar. Legalist-likidatör çizginin önünü daha o günden tıkadığı için kızıyorlar. TKP'nin iki kuşağı arasında köprü olarak, burjuva Golyatların, karşı-devrimci Tepegözlerin hanesine tarifi imkansız korkular salan devrimci bir partinin ortaya çıkışına ön ayak olduğu için kızıyorlar. TKP geleneğinin en önemli halkasını oluşturduğu için ona saldırıyorlar.

Varsın kızsınlar, saldırsınlar! Biz komünistiz. Biz TKP'yiz. Bizim türkümüz, yıkıcı-yağmacı serseri sürülerinin notasız naraları değil, fabrikaları kale edinen işçi neferlerin her gün okuduğu yapıcıların türküsüdür. Sahip olduğumuz değerleri acımasızca eleştirmesini, onları doğru ve yanlışlarıyla layık oldukları yere oturtmasını da, dünya çapında gelişen karşı-devrimin rüzgarına sırtını dayayanlara karşı korumasını da biliriz.

Bilen yoldaşı, onun 1973'te başını çektiği atılımı. Marksizm-Leninizmin savaşçı ruhuyla sürdürerek, ülkeyi TKP öncülüğünde devrime götürmek üzere örgütlenmeyi ve mücadeleyi yükselterek yaşıyoruz. Yaşatacağız.

(Mercan Köklü, *İŞÇİNİN SESİ*, Sayı 405, 29 Ekim 1990)